

Βρυξέλλες, 27.6.2013
COM(2013) 468 final

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

Σχετικά με την προστιθέμενη αξία των μακροπεριφερειακών στρατηγικών

{SWD(2013) 233 final}

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

Σχετικά με την προστιθέμενη αξία των μακροπεριφερειακών στρατηγικών

1. Εισαγωγή

Η μακροπεριφερειακή έννοια προέκυψε από την επιθυμία για συλλογική απάντηση στην υποβάθμιση του περιβάλλοντος της Βαλτικής Θάλασσας και για εναρμονισμένη δράση ως προς τις προκλήσεις και τις ευκαιρίες της περιοχής αυτής. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα τη στρατηγική της ΕΕ για την περιοχή της Βαλτικής Θάλασσας (EUSBSR), που εγκρίθηκε το 2009. Η στρατηγική της ΕΕ για την περιοχή του Δούναβη (EUSDR) εγκρίθηκε τον Ιούνιο του 2011, και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο κάλεσε την Επιτροπή να παρουσιάσει μια στρατηγική της ΕΕ για την περιοχή της Αδριατικής και του Ιονίου Πελάγους μέχρι το τέλος του 2014 υπό την επιφύλαξη της αξιολόγησης της έννοιας.¹ Άλλες περιφέρειες αξιολογούν τα πλεονεκτήματα της προσέγγισης.

Στόχος είναι η συντονισμένη απάντηση για θέματα που αντιμετωπίζονται καλύτερα όλα μαζί συνολικά παρά χωριστά το καθένα. Οι δύο στρατηγικές αποσκοπούν στο να ξεπεραστούν τα εμπόδια που επιβραδύνουν την ανάπτυξη και να απελευθερωθεί το δυναμικό των περιφερειών. Επιδίδουν να θέσουν τα σχετικά ζητήματα σε πολυμερές πλαίσιο, και να υπερβούν τα σημερινά σύνορα της ΕΕ, με στόχο την ισότιμη συνεργασία με τις γειτονικές χώρες. Η προσέγγιση ενθαρρύνει τους συμμετέχοντες να ξεπεράσουν όχι μόνον τα εθνικά σύνορα, αλλά και τους φραγμούς που τους εμποδίζουν να σκέφτονται με πιο στρατηγικό και δημιουργικό τρόπο σχετικά με τις διαθέσιμες ευκαιρίες.

Ο στόχος μιας μακροπεριφερειακής στρατηγικής είναι να κινητοποιήσει νέα σχέδια και πρωτοβουλίες, δημιουργώντας το αίσθημα της κοινής ευθύνης. Αυτές οι στρατηγικές αποτελούν σημαντική καινοτομία στην εδαφική συνεργασία και συνοχή. Ωστόσο, η εν λόγω προσέγγιση — με βάση την παράδοση συνεργασίας που απορρέει από κοινοτικές πρωτοβουλίες όπως το INTERREG² — πρέπει να κριθεί με βάση τα αποτελέσματα, και η επιτυχία να μετρηθεί με κριτήριο την απαιτούμενη προσπάθεια. Ενώ η ίδια η προσέγγιση είναι αρκετά δημοφιλής, η εφαρμογή της αποτελεί πρόκληση, καθώς απαιτούνται βελτιώσεις ώστε να υπάρξει μια πραγματική προστιθέμενη αξία κατά τον πλέον αποτελεσματικό και βιώσιμο τρόπο.

1.1 Σκοπός της έκθεσης

Το Συμβούλιο ζήτησε από την Επιτροπή να «διευκρινίσει την έννοια των μακροπεριφερειακών στρατηγικών, να αξιολογήσει την προστιθέμενη αξία τους και να υποβάλει τα αποτελέσματα προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έως τον Ιούνιο του 2013».³

Η εν λόγω έκθεση:

- επιδιώκει να διευκρινίσει την έννοια·
- αξιολογεί την προστιθέμενη αξία των υφιστάμενων μακροπεριφερειακών στρατηγικών·

¹ Συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 13ης και 14ης Δεκεμβρίου 2012, σημείο 26.

² Σήμερα, τα προγράμματα ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας.

³ Συμπεράσματα του Συμβουλίου Γενικών Υποθέσεων της 13ης Απριλίου 2011, σημείο 20.

- διατυπώνει συστάσεις για μελλοντικές εργασίες.

Εξετάζει τα μέχρι τώρα επιτεύγματα, τόσο τα πλεονεκτήματα όσο και τις δυσκολίες, ως προς το συνολικό πλαίσιο πολιτικής της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» και της εδαφικής προοπτικής που είναι πλέον παρούσα στις Συνθήκες.

1.2 Μέθοδος αξιολόγησης⁴

Η εργασία αυτή βασίζεται σε ορισμένες συμβολές, που συμπεριλαμβάνουν:

- Εκθέσεις της Επιτροπής σχετικά με την EUSBSR και την EUSDR, καθώς και τα επακόλουθα συμπεράσματα του Συμβουλίου και την ανακοίνωση EUSBSR του Μαρτίου του 2012·
- ευρεία έρευνα, στην οποία συμμετείχαν άνω των 100 βασικών εμπλεκόμενων παραγόντων·
- ανεξάρτητες αξιολογήσεις από εξωτερικούς εμπειρογνώμονες·
- επισκόπηση της σχετικής βιβλιογραφίας ακαδημαϊκού χαρακτήρα και των σχετικών εγγράφων χάραξης πολιτικής.

Οι σχολιαστές συμβουλεύουν τα εξής:

- Επειδή και οι δύο υφιστάμενες μακροπεριφερειακές στρατηγικές είναι σχετικά νέες, ο αντίκτυπός τους εξακολουθεί να είναι δύσκολο να κριθεί και πρέπει να μετρηθεί σε μεσοπρόθεσμη έως και μακροπρόθεσμη βάση.
- Θα πρέπει να γίνει διάκριση μεταξύ της αξίας του συνολικού σχεδιασμού και των ζητημάτων που αφορούν την εφαρμογή του.

2. Η έννοια της μακροπεριφερειακής στρατηγικής

Πολλά στοιχεία παρέχουν τη βάση για μια μακροπεριφερειακή συνεργασία: μια περιφερειακή αντίληψη ταυτότητας ή επιθυμία για κοινό στρατηγικό σχεδιασμό· καθώς και η θέληση για συνένωση των πόρων.

Οι αρχικοί ορισμοί⁵ ενσωματώνονται τώρα στον κανονισμό περί κοινών διατάξεων για το 2014-2020⁶, ο οποίος προβλέπει ότι η μακροπεριφερειακή στρατηγική:

- 1) είναι ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο που αφορά κράτη μέλη και τρίτες χώρες στην ίδια γεωγραφική ζώνη·
- 2) αντιμετωπίζει κοινές προκλήσεις·
- 3) αντλεί οφέλη από την ενισχυμένη συνεργασία για την οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή·

Μια μακροπεριφερειακή στρατηγική θα πρέπει να εγκρίνεται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο.

Η έννοια περιλαμβάνει επίσης τις αρχές:

⁴ Όλες οι συμβολές είναι διαθέσιμες στους δικτυακούς τόπους της EUSBSR και της EUSDR.

⁵ Π.χ. οι μακροπεριφερειακές στρατηγικές στην Ευρωπαϊκή Ένωση (Σεπτέμβριος 2009). http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperate/baltic/pdf/macoregional_strategies_2009.pdf.

⁶ Πρόταση για τη θέσπιση κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας. COM (2011) 615 τελικό, όπως τροποποιήθηκε.

- της *ενσωμάτωσης* — οι στόχοι θα πρέπει να ενσωματωθούν σε υφιστάμενα πλαίσια πολιτικής (ΕΕ, περιφερειακής, εθνικής, τοπικής) προενταξιακής), προγράμματα (ΕΕ, ειδικά για κάθε χώρα, εδαφικής συνεργασίας, τομεακά), και χρηματοπιστωτικά μέσα·
- του *συντονισμού* — στις πολιτικές, τις στρατηγικές και τους πόρους χρηματοδότησης θα πρέπει να αποφεύγονται τα στεγανά μεταξύ τομεακών πολιτικών, παραγόντων ή διαφορετικών επιπέδων διακυβέρνησης·
- της *συνεργασίας* — οι χώρες πρέπει να συνεργάζονται, καθώς επίσης και οι τομείς, σε ολόκληρη την περιφέρεια, αλλάζοντας τη «νοοτροπία» από εσωστρεφή σε εξωστρεφή περιφερειακή ανάπτυξη ιδεών·
- της *πολυεπίπεδης διακυβέρνησης* — οι υπεύθυνοι για τη χάραξη πολιτικής σε διάφορα επίπεδα πρέπει να συνεργάζονται καλύτερα, χωρίς να δημιουργηθούν νέες βαθμίδες στη διαδικασία λήψης αποφάσεων·
- της *εταιρικής σχέσης* — οι χώρες ΕΕ και οι χώρες εκτός ΕΕ μπορούν να συνεργαστούν με βάση το αμοιβαίο συμφέρον και τον σεβασμό.

Οι στόχοι ποικίλλουν ανάλογα με τις ανάγκες της συγκεκριμένης περιοχής. Έμφαση θα πρέπει, ωστόσο, να δοθεί σε θέματα που είναι στρατηγικής σημασίας, που προσφέρουν πραγματική προστιθέμενη αξία σε σχέση με τις οριζόντιες πολιτικές της Ένωσης, ιδίως όσον αφορά τη στρατηγική «Ευρώπη 2020». Πρέπει να περιλαμβάνονται και προκλήσεις και ευκαιρίες, δεδομένου ότι χώρες που βρίσκονται σε διαφορετικά στάδια ανάπτυξης έχουν διαφορετικές προτεραιότητες:

- *προκλήσεις*, όπου η αυξημένη συνεργασία είναι ζωτικής σημασίας (π.χ. ζητήματα περιβάλλοντος, κλίματος ή συνδεσιμότητας)·
- *ευκαιρίες*, όπου η αυξημένη συνεργασία είναι αμοιβαίου συμφέροντος, με κοινές πρωτοβουλίες, δικτύωση, ανταλλαγή εμπειριών, συγκέντρωση της χρηματοδότησης (π.χ. στον τομέα της έρευνας, της καινοτομίας, των επιχειρήσεων, της δημιουργίας παραγωγικών ικανοτήτων).

Αυτή η διπλή πτυχή έχει σημειωθεί στα συμπεράσματα του Συμβουλίου του Ιουνίου 2012⁷, με τα οποία υιοθετήθηκε αυτή η προσέγγιση δεδομένου ότι συμβάλλει στην εμβάθυνση της εσωτερικής αγοράς της ΕΕ και της ανταγωνιστικότητας, η διευκόλυνση της εφαρμογής της ολοκληρωμένης θαλάσσιας πολιτικής (ιδίως Γαλάζια Ανάπτυξη), καθώς και την αντιμετώπιση κοινών προκλήσεων της ρύπανσης ή των ελλειψουσών συνδέσεων υποδομών. Επιπλέον, οι στρατηγικές μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την κινητοποίηση κοινών προσπαθειών στην καινοτομία, στην δράση για την κλιματική αλλαγή, στη διαχείριση των κινδύνων, σε ζητήματα ασφάλειας και στον τουρισμό.

3. Προστιθέμενη αξία των μακροπεριφερειακών στρατηγικών

Οι δύο υφιστάμενες μακροπεριφερειακές στρατηγικές λειτουργούν χωρίς πρόσθετες πιστώσεις της ΕΕ, χωρίς νέα όργανα και χωρίς νέα νομοθεσία. Αυτό απαιτήσε μεγαλύτερη συνοχή μεταξύ ταμείων, δομών και πολιτικών. Οι στρατηγικές έχουν δημιουργήσει δομές εργασίας γύρω από τομείς προτεραιότητας που έχουν επιλεγεί με μια διαδικασία διαβούλευσης από τη βάση προς την κορυφή, με την πολιτική ηγεσία σε κάθε περιοχή να αναλαμβάνεται από τις συμμετέχουσες χώρες, περιφέρειες ή οργανισμούς, υποστηριζόμενη από την Επιτροπή με την ιδιότητα του διαμεσολαβητή.

3.1 Αποτελέσματα από πλευράς έργων, ενεργειών, αποφάσεων και δικτύων

Στις εκθέσεις υλοποίησης της EUSBSR και της EUSDR τονίζεται ότι οι μακροπεριφερειακές στρατηγικές έχουν συμβάλει στην ανάπτυξη νέων έργων ή έχουν δώσει ώθηση σε

⁷ Συμπεράσματα του Συμβουλίου Γενικών Υποθέσεων της 26ης Ιουνίου 2012, σημείο 7.

υφιστάμενα διακρατικά σχέδια. Πάνω από 100 εμβληματικά σχέδια μόνο στην περιοχή της Βαλτικής Θάλασσας, με πολλά άλλα παράγωγα έργα, ενώ πάνω από 400 έργα αξίας 49 δισ. ευρώ συνολικά μελετώνται από την EUSDR, από τα οποία 150 έχουν ήδη τεθεί σε εφαρμογή.

Έργα

- Η κατάσταση της Βαλτικής Θάλασσας παρουσιάζει βελτίωση, φορτία θρεπτικών ουσιών αντιμετωπίζονται μέσω έργων όπως το Cleanship (που μειώνει τη ρύπανση από σκάφη) ή εκείνων για την σταδιακή κατάργηση των φωσφορικών αλάτων στα απορρυπαντικά, ενώ παράλληλα διευκολύνεται η καλύτερη συνεργασία σε θέματα διαχείρισης των αλιευμάτων μέσω του σχεδίου BALTFISH•
- Η πρόληψη των πλημμυρών στην περιοχή του Δούναβη αποτελεί μείζον πρόβλημα, που αντιμετωπίζεται μέσω έργων όπως το DANUBE FLOODRISK, που παρέχει κοινές βάσεις δεδομένων και χαρτογράφηση των πλημμυρών•
- Η Βελτίωση της ηλεκτρονικής υποδομής: Τα σχέδια του 7ου προγράμματος- πλαισίου για τη βελτίωση της διαθεσιμότητας προηγμένων υπηρεσιών πληροφορικής στους ερευνητές έχουν ξεκινήσει στην περιοχή του Δούναβη•
- Ως μέρος των στρατηγικών προσαρμογής για τις περιοχές του Δούναβη και της Βαλτικής, σχεδιάζονται δράσεις σχετικά με την κλιματική αλλαγή, από κοινού με οργανισμούς των κρατών μελών, π.χ. με το BALTADAPT.

Η μακροπεριφερειακή προσέγγιση διευκολύνει επίσης τη δικτύωση και την ανάληψη κοινών πρωτοβουλιών.

Κοινές πρωτοβουλίες

- Το BONUS – Πρόγραμμα έρευνας και ανάπτυξης στη Βαλτική Θάλασσα προωθεί τη συνεργασία για την έρευνα στον τομέα των καθαρών τεχνολογιών και της οικο-καινοτομίας
- Οι MME υποστηρίζονται μέσω του επιχειρηματικού φόρουμ της περιοχής του Δούναβη.

Η προσέγγιση διευκολύνει επίσης τη λήψη πολιτικών αποφάσεων σε συλλογικό επίπεδο. Η πλοιμότητα των πλωτών οδών του Δούναβη βελτιώνεται, για παράδειγμα, μέσω της υπουργικής διακήρυξης του Ιουλίου 2012 για τη συντήρηση ή μέσω της πρόσφατης συμφωνίας μεταξύ της Ρουμανίας και της Βουλγαρίας για από κοινού χρήση εξοπλισμού.

3.2 Βελτιωμένη πολιτική ανάπτυξης

Οι μακροπεριφερειακές στρατηγικές παρέχουν περιφερειακά δομικά στοιχεία για μια πολιτική που καλύπτει ολόκληρη την ΕΕ, κατευθύνοντας τις εθνικές προσεγγίσεις σε πιο συνεκτική υλοποίηση σε επίπεδο ΕΕ. Η μακροπεριφερειακή εργασία έχει συγκεκριμένο αντίκτυπο στην ολοκληρωμένη θαλάσσια πολιτική, στο διευρωπαϊκό δίκτυο μεταφορών (ΔΕΔ-Μ), στο διευρωπαϊκό δίκτυο ενέργειας (ΔΕΔ-Ε) και στη συνεργασία στον τομέα της πολιτικής προστασίας. Η έκθεση των εμπειρογνομόνων σχετικά με τα περιβαλλοντικά θέματα θεωρεί ότι οι μακροπεριφερειακές στρατηγικές εν γένει ενθαρρύνουν την εφαρμογή των οδηγιών της ΕΕ.⁸

Συνεισφορές στη συνδεσιμότητα

- Αναπτύσσεται μια μακροπεριφερειακή οπτική των επενδύσεων στον σχεδιασμό υποδομών

⁸ Α. Kelemen. Assessing the added value of macro-regional strategies – Environment. 2013.

στο πλαίσιο ΔΕΔ-Μ, π.χ. το Baltic Transport Outlook (Προοπτικές μεταφορών Βαλτικής), που παρέχει αναλυτική/σχεδιαστική υποστήριξη

– Για να εξασφαλίσει την ασφάλεια του εφοδιασμού με φυσικό αέριο, το Μοντέλο Αγοράς Αερίου στην Περιοχή του Δούναβη στηρίζει τον σχεδιασμό έργων υποδομής, και την άρση των τεχνικών και άλλων διακρατικών φραγμών στην αγορά.

Μολονότι η έρευνα μεταξύ των βασικών εμπλεκόμενων παραγόντων της EUSBSR και της EUSDR επισημαίνει επίσης ότι η μακροπεριφερειακή προσέγγιση είναι μια ώθηση για την κινητοποίηση διαφόρων ενωσιακών περιφερειακών και εθνικών πολιτικών ΕΕ, οι εμπλεκόμενοι παράγοντες υπογραμμίζουν ότι απαιτείται περισσότερος χρόνος και μεγαλύτερη προσπάθεια. Οι απαντήσεις από την EUSBSR ήταν πιο θετικές ως προς το σημείο αυτό (άνω του 55 %) σε σύγκριση με τις απαντήσεις από την EUSDR (33 %), πιθανώς επειδή η πρώτη είχε ξεκινήσει νωρίτερα.

Συνεκτίμηση των ανησυχιών της ΕΕ στη χάραξη της εθνικής πολιτικής

–Οι στόχοι της EUSDR σχετικά με τις εσωτερικές πλωτές οδούς αποτελούν μέρος του νέου αυστριακού ρυθμιστικού σχεδίου για τις μεταφορές

–Τα ισχυρά σημεία των σκανδιναβικών καινοτομιών στον τομέα των επιστημών της υγείας και της ζωής, που επεκτάθηκαν στο πλαίσιο της Βαλτικής με το έργο ScanBalt Bioregion, συμπεριλήφθηκαν στην εσθονική στρατηγική για τη βιοτεχνολογία, μέσω δικτύωσης με τους γείτονες επιτυγχάνοντας μια κρίσιμη μάζα.

3.3 Καλύτερη αξιοποίηση των χρημάτων

Η αποδοτικότερη αξιοποίηση του χρήματος είναι σημαντική σε μια εποχή περιορισμένων προϋπολογισμών. Η μακροπεριφερειακή προσέγγιση βοηθά στην ευθυγράμμιση των προγραμμάτων της ΕΕ ώστε να ενεργήσουν από κοινού σε μείζονες κοινούς στόχους. Η έλλειψη πρόσθετων κονδυλίων της ΕΕ ωθεί επίσης τους φορείς υλοποίησης σε ενεργητικότερη αναζήτηση χρηματοδότησης. Αυτό έχει παρακινήσει τη δημιουργία:

- του Διαλόγου για τη Χρηματοδότηση του Δούναβη (αντιστοίχιση ιδεών σχεδίων με χρηματοδοτήσεις, που φέρνει σε επαφή τους φορείς υλοποίησης των έργων με τράπεζες, διεθνείς χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς και προγράμματα χρηματοδότησης)
- της Διευκόλυνσης Κεφαλαίων Εκκίνησης EUSBSR (μικρή χρηματοδότηση για την ανάπτυξη ιδεών σχεδίων μέχρι το σημείο του δανεισμού ή της επιχορήγησης).

Οι διαθέσιμοι πόροι επικεντρώνονται σε υψηλότερου επιπέδου προτεραιότητες: ‘Sweden or Finland in the Baltic Sea region or the land of Baden-Württemberg in the Danube region have mobilised own resources to implement initiatives in the framework of the macro-region strategies’ («Η Σουηδία ή η Φινλανδία στην περιοχή της Βαλτικής ή το ομόσπονδο κράτος Baden-Württemberg στην περιοχή του Δούναβη έχουν κινητοποιήσει ιδίους πόρους για την υλοποίηση πρωτοβουλιών στο πλαίσιο των στρατηγικών της μακροπεριφέρειας»)⁹. Ο ιδιωτικός τομέας συμμετέχει επίσης, είτε μέσω συνεργασίας με το φόρουμ για την ανάπτυξη της Βαλτικής, είτε π.χ. με την ανέλκυση και απομάκρυνση των ναυαγίων από την περιοχή του Δούναβη, του Σάβου και του Τίσα.

Οι στρατηγικές ενθαρρύνουν επίσης την από κοινού αξιοποίηση των πόρων: ‘in terms of financial engineering, the scope for creating seed/early-stage and venture funds in the macro-regions is considerable, since few countries [...] have a sufficient ‘deal-flow’ of viable start-

⁹ A. Reid. Do macro-regional strategies boost innovation and competitiveness?

ups to sustain specialised funds [...] the macro-region may provide a sufficient critical mass' («Όσον αφορά την χρηματοοικονομική τεχνική, τα περιθώρια για τη δημιουργία κεφαλαίων εκκίνησης/ αρχικού σταδίου και επιχειρηματικού κεφαλαίου στις μακροπεριφέρειες είναι σημαντικά, δεδομένου ότι, καθώς λίγες χώρες [...] διαθέτουν επαρκείς «ροές συναλλαγών» βιώσιμων επιχειρήσεων σε φάση εκκίνησης για τη στήριξη ειδικών ταμείων [...], η μακροπεριφέρεια μπορεί να παράσχει επαρκή κρίσιμη μάζα»)¹⁰.

3.4 Μεγαλύτερη ολοκλήρωση και συντονισμός

Οι περισσότεροι ενδιαφερόμενοι που ρωτήθηκαν στο πλαίσιο της έρευνας, βλέπουν τη διαδικασία ως βελτίωση των υφιστάμενων μηχανισμών συνεργασίας (άνω του 60 %), καθώς και ως ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των συμμετεχουσών χωρών (άνω του 75 %). Οι πολιτικοί ηγέτες τονίζουν επίσης τις πτυχές της ευρύτερης ενσωμάτωσης.¹¹

Εξίσου σημαντικό είναι το ότι οι στρατηγικές ενισχύουν την συνεργασία μεταξύ των αρχών στο εσωτερικό των χωρών. Οι ερωτηθέντες στο πλαίσιο της έρευνας, καθώς και οι ανεξάρτητες εκτιμήσεις και η επισκόπηση της σχετικής βιβλιογραφίας, υπογραμμίζουν τις ολοκληρωμένες προσεγγίσεις θεμάτων μακροπεριφερειακής σημασίας. Για παράδειγμα, η EUSBSR 'has enabled a cross-sectorial approach to environmental issues. This has helped address problems where previously Helsinki Commission (HELCOM), which has an environmental focus, has not been able to curb many of the sectorial interests (e.g. agricultural) which drive environmental issues (eutrophication) [(«επέτρεψε την διακλαδική προσέγγιση περιβαλλοντικών θεμάτων. Το γεγονός αυτό συνέβαλε στην αντιμετώπιση προβλημάτων, ως προς τα οποία προηγουμένως η Επιτροπή του Ελσίνκι (HELCOM), που εστιάζεται στο περιβάλλον, δεν είχε καταφέρει να περιορίσει πολλά από τα κλαδικά συμφέροντα (π.χ. γεωργικά) που επηρεάζουν περιβαλλοντικά θέματα (ευτροφισμός)»].¹²

Ενίσχυση του συντονισμού

- Στην περιοχή του Δούναβη αναπτύσσονται καλύτεροι σύνδεσμοι με υφιστάμενες πρωτοβουλίες, όπως η Διεθνής Επιτροπή για την Προστασία του Δούναβη (ICPDR), η Ενεργειακή Κοινότητα, ο Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης και η Συνέργεια του Εύξεινου Πόντου.
- Στην περιοχή της Βαλτικής Θάλασσας, αυξάνεται η συνεργασία μεταξύ της Βόρειας Διάστασης (ΒΔ), του Συμβουλίου των Κρατών της Βαλτικής Θάλασσας (CBSS), του Σκανδιναβικού Συμβουλίου Υπουργών και άλλων πλαισίων, με την κινητοποίηση των δομών τους, όπως το VASAB (Οράματα και Στρατηγικές για την περιοχή της Βαλτικής), για συντονισμένο χωροταξικό σχεδιασμό, ή η εταιρική σχέση της ΒΔ για τις μεταφορές και την υλικοτεχνική υποστήριξη.
- Στην περιοχή της Βαλτικής Θάλασσας, συνεχίζονται οι κοινές εργασίες για σενάρια δυνητικού κινδύνου, ενώ στον Δούναβη υπάρχει μεγαλύτερος συντονισμός σχετικά με τις απειλές για την ασφάλεια, όπως το οργανωμένο έγκλημα.

3.5 Καταπολέμηση των περιφερειακών ανισοτήτων και προώθηση της εδαφικής συνοχής

Πάνω από το 60 % των ερωτηθέντων στο πλαίσιο της έρευνας, καθώς και ακαδημαϊκοί σχολιαστές, βλέπουν τις στρατηγικές ως εργαλεία για την αύξηση της κοινωνικής,

¹⁰ Αυτόθι.

¹¹ Π.χ. η καγκελάρια κα Merkel στο ετήσιο φόρουμ 2012 της ΕΕ για την περιοχή του Δούναβη, ο Πρόεδρος Poves στο πλαίσιο της υπουργικής διάσκεψης 2009 για την EUSBSR.

¹² Α. Kelemen. οπ.π..

οικονομικής και εδαφικής συνοχής.¹³ Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δηλώνει ότι «Επίσης θα μπορούσαν να είναι χρήσιμα εργαλεία για τον εντοπισμό και την καταπολέμηση των περιφερειακών ανισοτήτων και για την προώθηση της σύγκλισης μεταξύ των ευρωπαϊκών περιφερειών».¹⁴

3.6 Προώθηση της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης

Η μακροπεριφερειακή προσέγγιση μπορεί να λειτουργήσει μόνον εάν υπάρχει ισχυρή συνεργασία μεταξύ περιφερειακού, εθνικού και τοπικού επιπέδου για τον από κοινού σχεδιασμό και την εναρμόνιση της χρηματοδότησης. Ενισχύει την πολυεπίπεδη διακυβέρνηση, ως στοιχείο της πολιτικής συνοχής, δεδομένης της ποικιλίας των συμμετεχόντων παραγόντων. Η κοινωνία των πολιτών είναι επίσης παρούσα, και η προσέγγιση βασίζεται στην ευρεία διαβούλευση από τη βάση προς την κορυφή. Διάφορες περιφέρειες και (στο πλαίσιο της EUSBSR) περιφερειακές οργανώσεις χρησιμεύουν ως συντονιστές.

3.7 Βελτίωση της συνεργασίας με τις γειτονικές χώρες

Οι δύο στρατηγικές βοηθούν στην βελτίωση της συνεργασίας με γειτονικές χώρες. Στην EUSBSR, η Ρωσία, παρά το γεγονός ότι η ίδια δεν αποτελεί μέρος της στρατηγικής αυτής καθαυτής, συμφώνησε σε έναν κατάλογο κοινών έργων. Η Νορβηγία και η Ισλανδία επίσης συμμετέχουν ενεργά, ιδίως σχετικά με τη διοικητική υποστήριξη, και τα κοινωνικά θέματα. Στην EUSDR, με χώρες εκτός ΕΕ με διαφορετικού επιπέδου προοπτικές προσχώρησης στην ΕΕ, η στρατηγική διευκολύνει την προετοιμασία των υποψηφίων και των εν δυνάμει υποψηφίων χωρών. Σχεδόν το 80 % των ερωτηθέντων στην EUSDR θεωρούν ότι η στρατηγική έχει βελτιώσει τη συνεργασία με τις γειτονικές χώρες, χρησιμεύοντας ως πλατφόρμα για το μέλλον. Η εν λόγω δυνατότητα απόκτησης εμπειρίας σχετικά με τις πολιτικές διαδικασίες της ΕΕ, στο πλαίσιο κοινών δραστηριοτήτων, θα πρέπει επίσης να αποτελεί μέρος των μελλοντικών εργασιών.

4. Διδάγματα που αντλήθηκαν και προβλήματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν

Ενώ η προστιθέμενη αξία των στρατηγικών είναι σαφής, εξακολουθεί να είναι σημαντική η βελτίωση των μεθόδων εφαρμογής.

- **Επιλογή των σωστών στόχων**

Οι στόχοι κάθε στρατηγικής υποδιαιρούνται σε τομείς προτεραιότητας, που προκύπτουν από τη διαδικασία διαβούλευσης, και μπορούν να αναθεωρηθούν, όπως πρόσφατα στην EUSBSR. Οι περισσότεροι συμμετέχοντες στην έρευνα πιστεύουν ότι οι στόχοι της EUSDR και της EUSBSR αντιμετωπίζουν τις βασικές προκλήσεις (πάνω από 80%), αλλά λιγότεροι είναι πεπεισμένοι από τον αριθμό των τομέων προτεραιότητας (60% βλέπουν τον αριθμό ως εύλογο, 26% – ουδέτερο, 14% υπερβολικό). Γενικά αυτό αποτελεί μεγαλύτερο πρόβλημα στην EUSBSR, η οποία έχει περισσότερες προτεραιότητες.

- **Η διατήρηση της πολιτικής δέσμευσης**

Η υψηλού επιπέδου πολιτική δέσμευση ήταν εμφανής στις αρχικές προσκλήσεις εκδήλωσης ενδιαφέροντος για τις στρατηγικές, στα συμπεράσματα του Συμβουλίου και σε δηλώσεις κατά τις σημαντικές εκδηλώσεις όπως π.χ. τα ετήσια φόρουμ. Μολονότι το στοιχείο αυτό

¹³ A. Dubois, S. Hedin, P. Schmitt, J. Sterling. EU macro-regions and macro-regional strategies. Nordregio, 2009.

¹⁴ Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, Έκθεση για τη βελτιστοποίηση του ρόλου της εδαφικής ανάπτυξης στην πολιτική για τη συνοχή (Δεκέμβριος 2012).

είναι σημαντικό¹⁵, οι συμμετέχοντες στην έρευνα πιστεύουν ότι δεν εφαρμόστηκε πάντα. Διάφορα σχόλια αποδεικνύουν ότι υπάρχει διακύμανση από χώρα σε χώρα, ανά όργανο και στα διάφορα επίπεδα της λήψης αποφάσεων: 38 % συμφωνεί ότι η πολιτική δέσμευση είναι υψηλή, το 30 % διαφωνεί, το 32 % έχει ουδέτερη γνώμη, με λιγότερο θετική για την EUSBSR απ' ό,τι για την EUSDR, και τους «εσωτερικούς» παράγοντες της στρατηγικής να είναι λιγότερο πεπεισμένοι από τους «εξωτερικούς».

- **Χρηματοδότηση**

Αν και η εναρμόνιση των κονδυλίων διαθέτει σημαντικό δυναμικό, η EUSBSR και η EUSDR ξεκίνησαν στα μέσα της δημοσιονομικής περιόδου, καθιστώντας ενίοτε προβληματική τη συνοχή με τις υφιστάμενες πολιτικές και προγράμματα. Η χρήση δανείων έχει περιοριστεί από τα επίπεδα χρέους.

Σχεδόν το 50 % των ερωτηθέντων στο πλαίσιο της έρευνας διαφωνεί ότι «η ευθυγράμμιση της χάραξης πολιτικής και της χρηματοδότησης με τους στόχους υλοποιήθηκε με επιτυχία», μολονότι στην EUSBSR οι απαντήσεις είναι πιο θετικές, αντικατοπτρίζοντας την έναρξη νωρίτερα. Οι ανεπαρκείς πόροι σε χώρες εκτός ΕΕ εξακολουθούν να αποτελούν πρόκληση.

Η πείρα δείχνει ότι τα προγράμματα ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας (ΕΕΣ) είναι η κύρια πηγή της χρηματοδότησης. Ωστόσο, κατά την εφαρμογή της προσέγγισης θα πρέπει να κινητοποιηθούν όλες οι πολιτικές και όλα τα προγράμματα, περιλαμβανομένων και των ειδικών για κάθε χώρα, καθώς και οι ιδιωτικές πηγές πόρων, η υποστήριξη από χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς (π.χ. Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων) κλπ. Για να επιτύχει η μακροπεριφερειακή προσέγγιση, θα πρέπει να ενταχθεί στο πλαίσιο προγραμματισμού 2014-2020, κάνοντας ρητές αναφορές σε συμφωνίες εταιρικής σχέσης καθώς και σε κείμενα προγραμμάτων. Αυτό απαιτεί να δοθεί προσοχή σε όλα τα υπουργεία, προκειμένου να αναπτύξουν ένα θετικό κλίμα για επενδύσεις. Ο συνδυασμός επιχορηγήσεων και δανείων, π.χ. μέσω του μηχανισμού επενδύσεων για τα Δυτικά Βαλκάνια, αποτελεί πολύτιμο μέσον για την μελλοντική πορεία, ιδίως για χώρες μη μέλη της ΕΕ.

Σε γενικές γραμμές, η προσέγγιση θα πρέπει να αυξήσει τον αντίκτυπο όλων των διαθέσιμων χρηματοδοτικών πόρων, να ενισχύσει την εφαρμογή του υφιστάμενου «κεκτημένου» και να βελτιώσει τη χρήση των υφιστάμενων δομών.

- **Οργάνωση και διακυβέρνηση**

Η έρευνα επιβεβαιώνει ότι οι μακροπεριφερειακές στρατηγικές εξακολουθούν να αποτελούν πρόκληση για τις αρμόδιες διοικητικές υπηρεσίες. Οι δυσκολίες περιλαμβάνουν έλλειψη ανθρώπινων πόρων, αλλαγές στο προσωπικό, καθώς και ανεπάρκεια γνώσεων. Με τις περικοπές προσωπικού και δαπανών ταξιδιού, η συμμετοχή στις συχνές συνεδριάσεις (π.χ. διευθύνουσα ομάδα τομέα προτεραιοτήτων EUSDR) δεν είναι πάντα πολύ ικανοποιητική.

Οι σχολιαστές σημειώνουν την πολυπλοκότητα των δομών. Ζητούν 'stronger leadership (to) help to keep a minimum of intensity and commitment while a stronger focus may help to reduce the complexity of implementation mechanisms' («ενίσχυση του ηγετικού ρόλου ώστε να καταστεί δυνατό να διατηρηθεί μια ελάχιστη ένταση και δέσμευση ενώ μια εντονότερη εστίαση μπορεί να συμβάλει στη μείωση της πολυπλοκότητας των μηχανισμών υλοποίησης»)¹⁶.

Οι συμμετέχοντες στην έρευνα απευθύνουν επίσης έκκληση για βελτιωμένη ανταλλαγή εμπειριών εντός και μεταξύ μακροπεριφερειών και επιθυμούν καλύτερη συνεργασία μεταξύ όλων των επιπέδων διακυβέρνησης.

¹⁵ K K. Böhme. Added value of macro regional strategies: A governance perspective.. 2013.

¹⁶ Αυτόθι.

- **Μέτρηση της προόδου**

Διάφοροι δείκτες παρέχουν μεγέθη βάσει των οποίων μπορεί να μετρηθεί η πρόοδος. Τόσο η EUSBSR όσο και η EUSDR διαθέτουν στόχους επιπέδου στρατηγικής. Για το 2013 προβλέπονται εργασίες για τον καθορισμό δεικτών σε επίπεδο τομέα προτεραιότητας/οριζόντιας δράσης.

Πρόκειται για σημαντική πρόκληση, καθώς η πρόοδος ως προς τους δείκτες οφείλεται σε παράγοντες που δεν αφορούν αποκλειστικά τις στρατηγικές, των οποίων η ειδική συνεισφορά είναι δύσκολο να μετρηθεί. Οι στόχοι του προγράμματος και οι δείκτες θα πρέπει να είναι συνεπείς με την εργασία σε επίπεδο στρατηγικής.

Οι EUSBSR και EUSDR χρησιμοποιούν επίσης διαφορετικές προσεγγίσεις (η πρώτη σε πιο γενικό επίπεδο, ενώ η δεύτερη με περισσότερες λεπτομέρειες και τοπική συμβολή). Ωστόσο, απαιτείται περαιτέρω εργασία: Ενώ οι συμφωνημένοι δείκτες και στόχοι είναι ουσιαστικής σημασίας για την εστίαση της προσπάθειας, η πρόοδος θα πρέπει επίσης να ειδωθεί από την πλευρά των δικτύων που έχουν δημιουργηθεί, των σχεδίων που υλοποιήθηκαν επιτυχώς και των βελτιώσεων που επιτεύχθηκαν στην ενσωμάτωση και τον συντονισμό.

5. Η μελλοντική πορεία — Συστάσεις

5.1 Η αξιοποίηση του πλήρους δυναμικού των στρατηγικών

- Για την αξιοποίηση του δυναμικού της προσέγγισης είναι ζωτικής σημασίας τα εξής:
- Όλοι οι συμμετέχοντες πρέπει να αναγνωρίσουν τις μακροπεριφερειακές στρατηγικές τους ως οριζόντια αρμοδιότητα των κυβερνήσεων τους σαν σύνολο·
- Όλοι οι εταίροι πρέπει να αξιοποιήσουν τη δυνατότητα χρηματοδότησης που προσφέρει η ενσωμάτωση της προσέγγισης στη νέα γενιά κανονισμών, ειδικότερα σε συμβάσεις εταιρικής σχέσης και επιχειρησιακά προγράμματα, ώστε να μπορεί να εφαρμοστεί η αρχή της συμπερίληψης της προσέγγισης σε όλες τις αποφάσεις («ενσωμάτωση»)
- Νέα (Δούναβης και Νοτιοανατολική πύλη) και υφιστάμενα διακρατικά προγράμματα (περιοχή της Βαλτικής Θάλασσας) πρέπει να αξιοποιηθούν πλήρως, όπως θα πρέπει να γίνεται και με μέσα όπως οι Ευρωπαϊκοί Όμιλοι Εδαφικής Συνεργασίας (ΕΟΕΣ), καθώς και οι ολοκληρωμένες εδαφικές επενδύσεις. Θα πρέπει να γίνεται ανταλλαγή ορθών πρακτικών, σε στενή συνεργασία με το πρόγραμμα INTERACT·
- Τυχόν λειτουργικά προβλήματα εντός των διοικήσεων θα πρέπει να αντιμετωπιστούν με το κατάλληλο προσωπικό και πόρους. Τα σύγχρονα μέσα επικοινωνίας πρέπει να αξιοποιηθούν πλήρως, ώστε να αποφευχθεί η αδικαιολόγητη επιβάρυνση ή οι περιττές μετακινήσεις·
- Η συνοχή και η αξιοπιστία των εργασιών σε μακροπεριφερειακό επίπεδο πρέπει να επανεξετάζονται τακτικά από τα αρμόδια τομεακά συμβούλια, καθώς και σε ad hoc συνεδριάσεις των υπουργών για ειδικά θέματα. Σημαντική είναι η διαρκής συμβολή του κοινού·
- Η παρακολούθηση και η αξιολόγηση της προσέγγισης πρέπει να βασίζονται σε ρεαλιστικούς δείκτες και στόχους καθώς και σε μια επισκόπηση των δραστηριοτήτων των περιοχών προτεραιότητας·
- Εάν υπάρχουν ανησυχίες σχετικά με τις επιδόσεις ή την καταλληλότητα, θα πρέπει να εισαχθούν ρήτρες λήξης ισχύος για τη συγκεκριμένη προτεραιότητα, με τη δυνατότητα επιλογής μεταξύ περιορισμού του αριθμού ή τροποποίησης της εστίασης των περιοχών προτεραιότητας·
- Πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη προσοχή στην ανακοίνωση του σκοπού και των επιτευγμάτων των στρατηγικών, ενώ θα πρέπει να διατηρηθεί η εκ των κάτω προς τα άνω προσέγγιση που υιοθετήθηκε κατά την έναρξη.

5.2 Καθοδήγηση στις περιφέρειες και ο ρόλος της Επιτροπής

Το κλειδί για το μέλλον θα είναι η ισχυρότερη καθοδήγηση, που θα ενισχύει την υιοθέτηση της προσέγγισης στις εν λόγω περιοχές, παρέχοντας σαφή διαδικασία λήψης αποφάσεων και μεγαλύτερη προβολή. Μολονότι η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να διαδραματίζει ουσιώδη ρόλο, η υποστήριξή της πρέπει να εξισορροπείται καλύτερα με μια αποτελεσματική καθοδήγηση εντός των εν λόγω περιοχών.

Η Επιτροπή προτείνει μια διαδικασία επανεξέτασης που θα έχει ολοκληρωθεί μέχρι τα ετήσια φόρουμ 2014 των υφιστάμενων στρατηγικών. Η διαδικασία αυτή θα πρέπει να εξετάσει τη δυνατότητα λειτουργικών βελτιώσεων, καθώς επίσης και επιλογές για τη βελτίωση της πολιτικής καθοδήγησης. Είναι σαφές ότι, δεδομένων των διαφορετικών επιπέδων προόδου των στρατηγικών και των διαφορετικών τους βάσεων, η μελλοντική πορεία μπορεί να διαφέρει κατά περίπτωση. Ωστόσο, τα ακόλουθα στοιχεία είναι σημαντικά:

- Σύμφωνα με τις ισχύουσες κανονιστικές προτάσεις, στο μέλλον τα διακρατικά προγράμματα δύνανται να διαδραματίζουν πιο σημαντικό ρόλο στην υποστήριξη της υλοποίησης. Οι ΕΟΕΣ δύνανται επίσης να παρέχουν ευκαιρίες.
- Τα σημερινά συστήματα διαχείρισης των στρατηγικών (PAC, NCP) μόλις τώρα εγκαθίστανται. Οι προτάσεις για απλούστευση πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τυχόν καθυστερήσεις που θα μπορούσαν να προκύψουν λόγω των αλλαγών.
- Τα κράτη μέλη και οι χώρες εταίροι θα πρέπει να εξετάσουν τον τρόπο με τον οποίο μπορεί να ενισχυθεί η από μέρους τους υιοθέτηση των στρατηγικών και η κατάλληλη απάντηση στις εκκλήσεις για μια πιο εύκολα αναγνωρίσιμη καθοδήγηση. Οι επιλογές πρέπει να λαμβάνουν υπόψη ζητήματα νομιμότητας, λογοδοσίας, και συνέχειας.
- Η Επιτροπή διευκολύνει τις στρατηγικές, διασφαλίζοντας τη συνοχή και τη συνέχεια, καθώς και μια σαφή διάσταση και προστιθέμενη αξία ΕΕ. Ωστόσο, οι πόροι της είναι περιορισμένοι και θα πρέπει να ληφθούν μέτρα που να της επιτρέπουν να διαδραματίζει τον κατάλληλο ρόλο.
- Θα πρέπει να εξεταστεί η δυνατότητα συμμετοχής του κοινού και άλλων θεσμικών φόρουμ της ΕΕ στη διακυβέρνηση των στρατηγικών.

5.3 Νέες στρατηγικές

Κατά την εξέταση της δρομολόγησης οιασδήποτε νέας μακροπεριφερειακής στρατηγικής της ΕΕ θα πρέπει να ληφθούν υπόψη τα ακόλουθα:

- Νέες πρωτοβουλίες θα πρέπει να αναλαμβάνονται μόνο εάν υπάρχουν ιδιαίτερες ανάγκες για βελτιωμένη και υψηλού επιπέδου συνεργασία. Αυτές θα πρέπει να είναι στρατηγικής σημασίας για τις μακροπεριφέρειες και να μετατρέπονται σε έναν περιορισμένο αριθμό σαφώς καθορισμένων στόχων με κατάλληλο σύνολο δεικτών για τη μέτρηση της προόδου. Οι κοινές προκλήσεις (όπως η υποβάθμιση του περιβάλλοντος, η προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, οι επιπτώσεις των φυσικών και των ανθρωπογενών καταστροφών, τα κενά συνδεσιμότητας, οι ακραίες εισοδηματικές ανισότητες) και/ή ευκαιρίες (όπως δυνατότητες για ερευνητικά δίκτυα, διευρυμένες αγορές, εκσυγχρονισμός των δημοσίων διοικήσεων) θα πρέπει να είναι εμφανείς, καθώς επίσης και η συμφωνηθείσα γεωγραφική ταυτότητα. Είναι, ως εκ τούτου, μια προσέγγιση που θα πρέπει να χρησιμοποιείται μόνο κάτω από συγκεκριμένες περιστάσεις, όταν η συμμετοχή της ΕΕ είναι ενδεδειγμένη και όταν ενισχύονται υφιστάμενες οριζόντιες πολιτικές της ΕΕ.
- Πρέπει να υπάρχει προθυμία για μετατροπή της πολιτικής δέσμευσης σε διοικητική υποστήριξη. Μόνο με τον τρόπο αυτό υπάρχουν καλές προοπτικές επιτυχίας.

- Οι προσεγγίσεις της μακροπεριφερειακής στρατηγικής και της στρατηγικής για τις θαλάσσιες λεκάνες, ανταποκρίνονται σε παρόμοιες προσδοκίες. Η EUSBSR συνδυάζει χαρακτηριστικά και των δύο, ενώ μια μακροπεριφερειακή στρατηγική για την περιοχή της Αδριατικής και του Ιονίου Πελάγους θα μπορούσε να χρησιμοποιήσει την εγκριθείσα θαλάσσια στρατηγική¹⁷ ως μία από τις βασικές της συνιστώσες.
- Οι παρούσες μακροπεριφέρειες μπορούν κάλλιστα να μην έχουν εξαντλήσει όλα τα πιθανά παραδείγματα. Είναι εύκολο να προβλεφθεί μια περιφερειακή συνεργασία που να εμπνέεται από το συγκεκριμένο μοντέλο, αλλά χωρίς τη συμμετοχή της Επιτροπής ή που να βασίζεται περισσότερο αποκλειστικά σε ένα διακρατικό πρόγραμμα. Οι επιδιώκοντες την ενίσχυση της συνεργασίας και της ολοκλήρωσης θα πρέπει να αναζητήσουν την καλύτερη δυνατή λύση για την κατάσταση τους.

Θα πρέπει να αποδειχθεί ότι οι μακροπεριφερειακές στρατηγικές προσφέρουν συγκεκριμένη προστιθέμενη αξία σε επίπεδο ΕΕ, όπως η καλύτερη επιβολή της περιβαλλοντικής νομοθεσίας της ΕΕ, ή ειδικά εντατικοποιημένες επενδύσεις στην συνδεσιμότητα της ΕΕ, ή κρίσιμη μάζα καινοτομίας.

6. Συμπεράσματα

Οι δύο υφιστάμενες μακροπεριφερειακές στρατηγικές αποδεικνύουν την αξία τους, τόσο από στρατηγική όσο από πολιτική άποψη. Σαφή αποτελέσματα είναι ήδη εμφανή όσον αφορά τα έργα και μια πιο ολοκληρωμένη χάραξη πολιτικής, αν και περαιτέρω βελτιώσεις είναι απαραίτητες για την υλοποίηση και τον σχεδιασμό. Το ζήτημα της καθοδήγησης είναι κεντρικής σημασίας για τη διαδικασία επανεξέτασης που θα ολοκληρωθεί το 2014.

Η Επιτροπή καλεί το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο να εγκρίνουν τις συστάσεις της παρούσας έκθεσης.

¹⁷ COM (2012) 713, με τίτλο «Θαλάσσια στρατηγική για την Αδριατική θάλασσα και το Ιόνιο Πέλαγος».